

Eventyr For Alle

Gudbrand i Lia

Asbjørnsen & Moe

Gudbrand i Lia

Det var en gang en mann som hette Gudbrand. Han hadde en gård som lå langt oppi ei åsli, og derfor kalte de ham Gudbrand i Lia. Han og kona hans levde så godt sammen og var så godt forlikte, at alt mannen gjorde syntes kona var så bra at det ikke kunne gjøres bedre. Hva han så enn gjorde, var hun like fornøyd for det. De eide jordveien sin, og hundre daler hadde de liggende på kistebunnen, og i fjøset to klavebundne kyr.

Men så sa kjerringa en dag: «Jeg synes vi skulle reise til byen med den ene kua og selge henne, jeg, så vi kunne få oss noen håndskillinger. Vi er så bra folk at vi godt kunne ha noen skillinger under hendene slik som andre har. De hundre dalerne som ligger på kistebunnen kan vi jo ikke ta hull på, men jeg vet ikke hva vi skal med mer enn ei ku. Og litt vinner vi ved *det* også, for da trenger jeg jo bare å stille en, istedenfor at jeg går og måker og strever for to.»

Ja, det syntes Gudbrand var både vel og riktig talt. Han

tok kua og gikk til byen med den, og skulle selge den. Men da han kom til byen, var det ingen som ville kjøpe ku. *Ja, ja*, tenkte

Gudbrand, *så får jeg gå hjem igjen med kua,*

jeg. Jeg vet at jeg har både båse og klave, og det er like langt tilbake og fram. Og dermed ga han seg til å rusle hjemover igjen.

Men da han hadde kommet et stykke på veien, møtte han en som hadde en hest han skulle selge. Nå syntes Gudbrand det var bedre å ha hest enn ku, og så bytta han med ham. Da han hadde gått et stykke lenger, møtte han en som gikk og dreiv en feit gris foran seg, og da syntes han det var bedre å ha feit gris enn hest, og bytta så med mannen. Han gikk så et stykke til, så møtte han en mann med ei geit, og så tenkte han det saktens var bedre å ha geit enn gris, og derfor bytta han med han som hadde geita. Så gikk han et langt stykke til, til han møtte en mann som hadde en sau. Med ham bytta han, for han tenkte: *Det er alltid bedre å ha sau enn geit.* Da han nå hadde gått en stund igjen, møtte han en mann med ei gås. Så bytta han bort sauene med gåsa. Og da han hadde gått et langt stykke, møtte han en mann med en hane. Med ham bytta han, for han tenkte som så: *Det er alltid bedre å ha hane enn gås.* Så gikk han til det led langt ut på dagen, men så begynte han å bli sulten, og så solgte han hanen for tolv skilling og kjøpte seg mat for dem. *For det er da bedre å berge livet enn å ha hane,* tenkte Gudbrand i Lia.

Så gikk han videre hjemover til han kom til den nærmeste nabogården. Der gikk han innom.

«Hvordan har det gått deg i byen?» spurte folkene.

«Å, det har nå gått så som så», sa Gudbrand i Lia. «Ikke kan jeg rose lykka mi og ikke kan jeg laste den heller», og dermed fortalte han alt sammen, hvordan det hadde gått fra først til sist.

«Ja *du* får vel litt av en mottakelse når du kommer hjem til kjerringa di», sa mannen på gården. «Hjelp deg! Ikke ville

jeg være i ditt sted.»

«Jeg synes det kunne gått mye galere, jeg», sa Gudbrand i Lia. «Men enten det nå har gått ille eller vel, så har jeg så snill kjerring at hun aldri sier noe, uansett hva jeg gjør.»

«Ja, det vet jeg visst, men ikke fordi jeg trur det», sa naboen.

«Skal vi vedde på det?» sa Gudbrand i Lia. «Jeg har hundre daler liggende hjemme på kistebunnen, tør du vedde det samme imot?»

Ja, de veddet, og så ble han der til det ble kveld. I mørkningen ruslet de sammen bortover til gården til Gudbrand. Der ble nabomannen stående utenfor døra og vente, mens mannen selv gikk inn til kjerringa.

«God kveld», sa Gudbrand i Lia da han kom inn.

«God kveld», sa kona. «Å gudskjelov er du der!»

Ja, han var da det.

Så spurte kona hvordan det hadde gått ham i byen.

«Å, så som så», svarte Gudbrand, «det er ikke akkurat noe å rose. Da jeg kom til byen, var det ingen som ville kjøpe ku, så jeg bytta bort kua mot en hest, jeg.»

«Ja, det skal du virkelig ha takk for, det», sa kona. «Vi er så bra folk at vi kan kjøre til kirka vi, like vel som andre, og når vi har råd til å ha en hest så kan vi da vel få oss en. Gå ned og sett inn hesten, barn!»

«Ja», sa Gudbrand, «jeg har nok ikke hesten, jeg. Da jeg kom et stykke på veien, bytta jeg den bort for en gris.»

«Nei, nei!» ropte kona. «Det var da akkurat som jeg selv skulle gjort det. Det skal du jammen ha takk for! Nå kan vi få flekk i huset, og så har vi noe å by folk når de ser innom til oss, vi og. Hva skulle vi med hesten? Da ville folk si at vi var blitt så store på det at vi ikke lenger kan gå til kirka som før. Gå ned og sett inn grisen, barn!»

«Men jeg har nok ikke grisen heller», sa Gudbrand. «Da jeg kom et stykke lenger, bytta jeg den bort med ei melkegeit.»

«Å nei, å nei, så vel du gjør allting!» ropte kona. «Hva skulle jeg med grisen, når jeg tenker meg ordentlig om. Folk hadde bare sagt: Der borte eter de opp alt de har. Nei, nå har jeg geit, så får jeg både melk og ost, og geita beholder jeg enda. Slipp inn geita, barn!»

«Nei, jeg har nok ikke geita heller, jeg», sa Gudbrand. «Da jeg kom et stykke på veien, bytta jeg bort geita og fikk en dyktig sau isteden.»

«Nei!» ropte kona, «du har alt gjort det akkurat som jeg hadde ønsket meg, akkurat som jeg selv hadde vært med. Hva skulle vi med geita? Jeg måtte klatra i berg og daler og få den ned igjen til kvelds. Nei, har jeg sau, kan jeg få ull og klær i huset, og mat også. Gå ned og sett inn sauene, barn!»

«Men jeg har nok ikke sauene lenger, jeg», sa Gudbrand, «for da jeg hadde gått en stund, bytta jeg den bort mot ei gås!»

«Takk skal du ha for det», sa kona, «og mange takk også! Hva skulle jeg med sauene? Jeg har jo hverken rokk eller tein, og ikke bryr jeg meg om å slite og streve og lage klær heller. Vi kan kjøpe klær nå som før. Nå får jeg gåseflesk, som jeg lenge har lengtet etter, og nå kan jeg få dun til den vesle puta mi. Gå ned og slipp inn gåsa, barn!»

«Ja, jeg har nok ikke gåsa heller, jeg», sa Gudbrand. «Da jeg hadde kommet et stykke lenger på veien, bytta jeg den bort for en hane.»

«Ikke vet jeg åssen du har funnet på det alt», ropte kona. «Det er alt sammen som jeg hadde gjort det selv. En hane! Det er det samme som om du hadde kjøpt ei veggklokke, for hver morgen galer hanen klokka fire, så kan vi også komme

på beina i rette tid. Hva skulle vi vel med gåsa? Ikke kan jeg lage til gåseflesket, og puta mi kan jeg jo fylle med strå. Gå ut og slipp inn hanen, barn!»

«Men jeg har nok ikke hanen heller, jeg», sa Gudbrand. «Da jeg hadde gått et stykke, ble jeg skrubbsulten, og så måtte jeg selge hanen for tolv skilling for å berge livet.»

«Nå gudskjelov for at du gjorde det!» ropte kona. «Hva du enn gjør så gjør du allting akkurat som jeg selv hadde ønsket de. Hva skulle vi også med hanen? Vi er jo våre egne herrer, vi kan ligge om morgenen så lenge vi vil. Gudskjelov – når jeg bare har fått igjen deg, som steller alt så godt, trenger jeg hverken å ha hane eller gås, hverken gris eller ku.»

TK.

Så lukket Gudbrand opp døra.

«Har jeg vunnet de hundre dalerne nå?» sa han, og det måtte naboen tilstå at han hadde.

Ordforklaringer

- **daler:** spesialdaler, gammel norsk sølvmynt, 5 mark, 120 skilling, tilsvarer rundt 230 kroner i dag
- **klavebundet:** stå bundet med klave, bøyle av tre eller jern som dyret har rundt halsen
- **skilling:** gammel myntenhet, $1/120$ daler, $1/24$ mark, tilsvarer 2-3 kroner i dag

Eventyr ForAlle.no

Les og hør kjente og ukjent eventyr,
gratis på norsk!

eventyrforalle.no

PATREON | EventyrForAlle

Norsk folkeeventyr fra samlingene til Peter Christen Asbjørnsen (1812-1885),
Jørgen Moe (1813-1882) og Moltke Moe (1859-1913).
(Offentlig eiendom - public domain)

Kilde: [Veslefrikk med fela og andre eventyr, 1941 \(nb.no\)](http://veslefrikk.med.fela.og.andre.eventyr.1941.nb.no)
(Offentlig eiendom - public domain)

Teksten er redigert av Karl-Robert Rønning.

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DelPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Illustratør: Theodor Kittelsen (1857-1914)

Fargelegging: Karl-Robert Rønning

Kilde: [Eventyrbog for børn: Norske folkeeventyr, 1917 \(nb.no\)](http://eventyrbog.for.born.norske.folkeeventyr.1917.nb.no)

Dette arbeidet er fri for kjente opphavsrettsrestriksjoner.